

2021-02-05

Sveriges regering

Sveriges riksdag

Europeiska kommissionen

Europaparlamentet

Europaforum Norra Sveriges synpunkter om översynen av direktivet 2003/87/EC om Systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS)

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

EFNS välkomnar EU:s nya tillväxtstrategi, den europeiska gröna given, som ska se till att klimat- aspekterna genomsyrar all EU-politik framöver i strävan mot ett klimatneutralt Europa år 2050 och delmålet 55 % minskning av växthusgasutsläppen till 2030.

Med anledning av översynen av direktivet om Systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS) önskar Europaforum Norra Sverige lämna följande synpunkter:

- Det är viktigt att säkerställa marknadsstabilitetsreservens (MSR) verkningsgrad för att stärka EU ETS och prissignalen på marknaden
- Ett prisgolv skulle främja investeringar i koldioxidsnåla, koldioxidneutrala och koldioxidpositiva teknologier
- För att kunna nå EU:s klimatmål och de nationella klimatmålen är det avgörande att det finns ett välfungerande samspel mellan EU:s klimatpolitik och den nationella klimatpolitiken i EU-länderna, där det skapas utrymme för nationellt anpassade lösningar
- EU ETS ska fortsätta finansiera innovativa lösningar för minskade växthusgasutsläpp
- Det är viktigt att fortsätta motverka koldioxidläckage på den europeiska marknaden
- Produktriktmärkena för processkedjan järnmalm till stål behöver uppdateras för att gynna de mest klimateffektiva värdekedjorna

Det är viktigt att säkerställa marknadsstabilitetsreservens (MSR) verkningsgrad för att stärka EU ETS och prissignalen på marknaden

Europaforum Norra Sverige ser gärna att företagen vågar investera i grön teknologi för att bidra till grön tillväxt i våra regioner. Det finns flera scenarier där stora överskott av utsläppsrätter på marknaden kan förväntas uppstå som kraftigt driver ner priset på marknaden och därmed minskar företagens incitament till gröna investeringar. Några av dessa scenarier kan vara en kolbubbla (p.g.a. snabb utfasning av kolkraftverk inom EU), en COVID-19 bubbla (p.g.a. låga produktionsnivåer och därmed låga utsläpp i samband med pandemin), eller en obalans i utbud och efterfrågan p.g.a. överlappande politik på EU och nationell nivå. Att säkerställa att marknadsstabilitetsreserven fungerar för att ta bort obalanser kan åstadkommas antingen via en anpassning av reservens parametrar, genom att introducera ett prisgolv per ton koldioxidutsläpp, eller via en hybridlösning där MSR-principen klickar igång enligt en pristrigger istället för nuvarande kvantitetstrigger.

Ett prisgolv skulle främja investeringar i koldioxidsnåla, koldioxidneutrala och koldioxidpositiva teknologier och processer

Ett prisgolv anses som en attraktiv lösning för att öka förutsägbarheten i EU ETS prissättning för koldioxidutsläpp, vilket skulle underlätta för långsiktiga investeringar i koldioxidsnåla, koldioxidneutrala, och koldioxidpositiva lösningar. Vi inom Europaforum Norra Sverige ställer oss positiva till åtgärder som skickar tydliga marknadssignaler till våra industrier så de vågar investera i innovativa gröna teknologier och processer.

I de nordliga delarna av Sverige sker en ökad inbindning av koldioxid i den växande skogen. Därför skulle en utredning kring skogens roll i systemet med utsläppsrätter välkomnas.

För att kunna nå EU:s klimatmål och de nationella klimatmålen är det avgörande att det finns ett väl fungerande samspel mellan EU:s klimatpolitik och den nationella klimatpolitiken i EU-länderna, där det skapas utrymme för nationellt anpassade lösningar

Avsaknaden av ett sådant samspel kan till exempel leda till ökade utsläpp i ett EU-land p.g.a. nationell politik i ett annat EU-land, den s.k. vattensängeffekten. I det här sammanhanget borde EU kunna införa bestämmelser för att automatiskt annullera utsläppsrätterna som är kopplade till borttagen fossil elproduktion eller låta EU-länderna själva annullera dessa utsläppsrätter.

I flera regioner i norr kommer de största växthusgasutsläppen från transporter och arbetsmaskiner. I Region Jämtland Härjedalen, till exempel, är den siffran drygt 70 procent, vilket innebär stora utmaningar. Regionerna inom EFNS har identifierat att vi behöver minska och effektivisera transportbehovet, ställa om till förnybara drivmedel och elektrifiera våra fordon om vi ska kunna nå våra regionala och nationella klimatmål. Om transportsektorn ska inkluderas i EU ETS anser Europaforum Norra Sverige att det är viktigt att utrymme skapas för nationellt anpassade lösningar, där t.ex. bioenergi från skogen och vattenkraft är viktiga delar i det svenska klimatarbetet. EU ETS ska komplettera, inte ersätta, existerande fordonsstandard eller nationella åtgärder (t.ex. reduktionsplikten) för att uppnå utsläppsmålen i transportsektorn. Industrisektorn är också en stor källa till växthusgasutsläpp i norra Sverige. För att undvika suboptimering och stötta industrins gröna omställning behöver de regelverk som implementeras vara flexibla och ta hänsyn till var i omställningsprocessen olika aktörer befinner sig.

EU ETS ska fortsätta finansiera innovativa lösningar för minskade växthusgasutsläpp

ETS bidrar även till den gröna omställningen genom att finansiera projekt för innovation och uppskallning genom EU Innovation Fund. Fonden är en av världens största med detta syfte och förväntas få stor påverkan för omställningen och för att upprätthålla en konkurrenskraftig europeisk industri. Det är viktigt att intäkterna från handeln med utsläppsrätter fortsatt går till denna fond och att medel fördelas på ett sådant sätt att de går till de projekt som har störst möjlighet att minska de globala utsläppen samt att synergier bejakas med övriga EU-instrument och nationella forskningsfinansiärer.

Det är viktigt att fortsätta motverka koldioxidläckage på den europeiska marknaden

Det är viktigt att motverka att industrianläggningar läggs ner i EU och flyttar utanför EU:s gränser till länder där klimatkraven är mindre ambitiösa. Europaforum Norra Sverige vill att internationell konkurrenskraft för EU-länderna säkerställs, för att europeiska och inte minst lokala industrier ska investera i transformativa klimatneutrala eller klimatpositiva lösningar som kan konkurrera på en global marknad mot traditionella verksamheter som förespråkar business-as-usual, ofta i form av fossila alternativ.

Produktriktmärkena för processkedjan järnmalm till stål behöver uppdateras för att gynna de mest klimateffektiva värdekedjorna

Nuvarande produktriktmärken för järnmalm och stål stödjer inte teknikövergångar till nya klimateffektiva produktionsmetoder. Dessa produktriktmärken (Dir 2011/278/EC) bör uppdateras för att gynna de mest klimateffektiva metoderna från gruvdrift till stål. Specifikt hänvisar i nuläge definitionen för riktmärket råjärn till produktion av stål genom reduktion av järnmalm i en masugn. Riktmärket förutsätter idag en integrerad process från reduktion till stränggjutning. Med ny teknik kan det vara att föredra att separera reduktionen från nedströmsprocesser, till flera fysiska platser (t.ex. för bättre tillgång till el). En översyn av riktmärket för att möjliggöra för nya klimateffektiva tekniker för reduktion av järnmalm att ingå i definitionen är nödvändigt. Samma resonemang gäller för riktmärket sintrad järnmalm där idag järnmalmsspellets som inte produceras i anslutning till ett stålverk är uteslutna från riktmärket för sintrad järnmalm. Dessa båda riktmärken missgynnar i dagens läge vidareförädling av järnmalm i anslutning till gruvverksamheten som är belägen i EUs landsbygdsområde. Europaforum Norra Sverige efterfrågar därför en uppdatering av definitionen av aktiviteter inom "Produktion och bearbetning av järnmetaller" (Dir 2003/87 / EG) för att återspegla värdekedjor som består av installationer på olika anläggningar, och möjliggöra allokering enligt reviderade riktmärken.

Antaget av Europaforum Norra Sverige den 5 februari 2021

Glenn Nordlund (S)
Ordförande EFNS
Region Västernorrland

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

Åsa Ågren Wikström (M)
Vice ordförande EFNS
Region Västerbotten

Rickard Carstedt (S)
Region Västerbotten

Ann Åström (S)
Region Västerbotten

Nils-Olov Lindfors (C)
Region Norrbotten

Britta Flinkfeldt (S)
Norrbottens Kommuner

Anders Josefsson (M)
Norrbottens Kommuner

Elise Ryder Wikén (M)
Region Jämtland Härjedalen

Robert Uitto (S)
Region Jämtland Härjedalen

Jonas Andersson (S)
Kommunerna i Jämtlands län

Daniel Danielsson (C)
Kommunerna i Jämtlands län